

Yttrande över Underlag om lokal och regional klimatomställning inför den kommande klimatpolitiska handlingsplanen (M2022/01830)

Klimataktion välkomnar de 10 förslagen som presenteras i detta underlag till den klimatpolitiska handlingsplanen. Det är tydligt att det idag inom kommuner och regioners mandat finns stor potential att forma ett mer hållbart samhälle, men att omställningstakten måste öka. För att åstadkomma detta behöver kommuner och regioner ha förutsättningarna för att arbeta tvärssektoriellt, strategiskt och systematiskt. De måste också tydligt åläggas ett ansvar för minskade utsläpp av växthusgaser, vilket måste vara en styrande faktor inom deras huvudverksamheter, så som fysisk planering, regional utveckling och transportplanering.

Klimataktion bedömer att de 10 förslagen som presenteras i underlaget stärker genomförandekapaciteten för effektiva klimatåtgärder i hela landet, vilket är viktigt för att alla landsändar och medborgare ska kunna ta del av omställningens vinster och dela på kostnaderna. I nuläget varierar olika kommuners och regioners förutsättningar för att arbeta med utsläppsminskande åtgärder. Likaså varierar förutsättningarna för att åstadkomma samhällsplanering som skiftar från fossilberoende och ineffektiva transporter samt från linjär till cirkulär resursanvändning. Detta leder till att vissa kommuner och regioner i framkant drar ifrån, medan andra halkar efter och riskerar att få ännu svårare att ställa om framöver. Att genomföra förslagen i detta underlag skulle göra förutsättningarna mer jämlika över hela landet, vilket skulle gynna bland annat landsbygden.

Vidare är det tydligt att även de kommuner och regioner som går före och till exempel antar koldioxidbudgetar eller klimatmål behöver säkra och långsiktiga resurser för att kunna översätta dessa mål till faktiska utsläppsminskningar, samtidigt som det goda livet för deras medborgare säkerställs. Detta är komplexa utmaningar och kräver styrmedel av den typen som presenteras i detta underlag. Klimataktion menar därför att det är av vikt att underlagets förslag reflekteras i den kommande klimatpolitiska handlingsplanen. Det är nödvändigt att skapa omställningsförmåga och genomförandekapacitet i kommuner och regioner så att de kan ta ett strategiskt helhetsgrepp i sitt hållbarhetsarbete, eftersom det är omöjligt att nå Sveriges nationella klimatmål eller åtaganden i Parisavtalet utan dessa aktörer.

Däremot ser vi behov av en betydligt högre finansiering. Att ställa om i den takt som krävs kommer att vara svårt och dyrt, men kostnaderna för att inte ställa om är mångdubbelt högre. Bara bensinsubventionerna för hösten 2022 överstiger det här förslagets finansiering med miljardbelopp. Åtgärder avseende klimatkrisen måste vara absolut högst prioriterade. Krisen är betydligt större och viktigare än Coronakrisen och

staten bör därför sätta av motsvarande medel som man använde till den krisen. Alla myndigheter bör åläggas att informera om

- Vad krisen innebär
- Vad vi som medborgare kan göra åt den
- Hur våra politiker tar ansvar för att utsläppen sänks och
- Hur vi behöver anpassa våra samhällen i takt med att den globala uppvärmningen går allt snabbare.

Staten har en plikt att agera för att skydda våra medborgares liv och hälsa, och för framtida generationers möjlighet att kunna leva på den här jorden.

För Klimataktion

Stockholm dag som ovan

Pia Björstrand, talesperson